

UČNI NAČRT

Tematski sklop	Urejanje skupnih zadev: vprašanja demokracije
Tema / vsebina	Urejanje skupnih zadev 5a

UČNI NAČRT

Cilji	Uvajajo se v praktično uporabo načel družbenega sožitja: pravičnost, enakost, svoboda, humanost, solidarnost, strpnost. Razvijajo občutek soodgovornosti za urejanje skupnih zadev.
Pojmi	Pravičnost, enakost
Možne medpredmetne povezave	Slovenščina, Zgodovina, Filozofija za otroke.
Dodatne informacije za učitelje	1. Učitelj naj vodi razpravo tako, da čim bolj pride do izraza razmišljanje učencev. Posebej pozoren naj bo najprej na proces opredeljevanja oziroma definiranja in nato na proces iskanja nasprotnih primerov (oziroma preverjanja kakovosti opredelitve). 2. Ko je to mogoče, naj učitelj poveže razpravo z vsakdanjimi izkuštvami učencev. 3. Učitelj poskuša v razpravo vključiti vse ali večino učencev.
Dodatne informacije za učence	1. Pomen poslušanja sošolcev in ocene njihovih opredelitev oziroma poskusov opredelitev. Iskanje protiprimerov. Razmislek o pomenu iskanja protiprimerov. 2. Povezava doživljanja in razgovora v šoli z vsakdanjimi izkušnjami.

DIDAKTIČNI MODELI

Ime	Pravičnost in enakost
Neposredni cilji	Učenci poskušajo definirati pojem pravičnosti, pri čemer ugotovijo, da to ni tako preprosto. Hkrati se navajajo na argumentirano razpravo in njene veščine: definicijo poskušaj ovreči.
Didaktična naloga	Učitelj razvije pogovor z učenci, v katerem mora priti do opredelitve pravičnosti kot enakosti in nato do ugotavljanja, ali je ta opredelitev dobra. Ideja je, da ni vselej dobra in da bo potrebno razpravo nadaljevati. Več o tem v modelih <i>Pravičnost in zaslužnost</i> ter <i>Pravičnost in poštenost</i> . Učitelj vodi dialog z učenci, ob posameznih odgovorih zastavlja nova vprašanja, preizvprašuje samoumevna prepričanja učencev.
Metodika-variante	
<u>Načrt razprave z učenci:</u>	
<ol style="list-style-type: none">1. Kdo je bil Robin Hood? (V kolikor nekateri učenci ne poznajo zgodbe, jim jo učitelj obnovi, ali pa kakšen učenec, ki je zgodbo prebral oziroma gledal film.)2. Ali je bil ropar? Komu je jemal?3. Zakaj mislite, da je vse to počel?4. Ali je kdaj jemal siromakom?5. Ali je svoj plen delil z drugimi?6. Ali so bila dejanja Robina Hooda pravična? Utemelji svoj odgovor?7. Kaj mislite, kako bi Robin Hood opredelil (definiral) pravičnost? (Na tej točki učitelj vodi razpravo k pojmovanju pravičnosti kot enakosti.)8. Ali smo res vselej pravični, če dajemo vsem enako ali če vsem enako vzamemo? (Na tej točki učitelj spodbuja učence k iskanju protiprimerov.)9. Kaj mislite, zakaj sploh iščemo protiprimer, zakaj je to pomembno? Odgovor, ki ga učitelj na tej točki išče, je: če namreč najdemo dober protiprimer, potem naša opredelitev šepa.)	
Če imajo učenci težave pri iskanju protiprimerov, si lahko pomagajo z zgodbo iz knjige <i>Filozalogajčki</i> :	

Je »pravično« isto kot »enako«?

Prebivalci dežele Enakije menijo, da je novo leto nepravičen praznik: nekateri otroci dobijo vse polno daril, drugi samo eno ali dve, nekateri dobijo velika darila, drugi čisto majhna. Odločijo se narediti konec tem krivicam in izglasujejo zakon: v novembru bodo vsi starši dobili pismo, v katerem bo pisalo, kaj lahko kupijo otrokom. Za vsako starost bodo določena primerna darila. Letos bo to za dečke od šestega do osmega leta obleka Supermana in knjiga, za deklice iste starosti pa toaletna torbica in škatla barvnih svinčnikov (2005; str. 16).

10. Ali je enakost razdeljevanja v deželi Enakiji popolna?
 11. Kaj pa, če se nekdo ne mara Supermana, knjig, toaletne torbice ali barvnih svinčnikov in ima raje kaj drugega?
 12. Ali bi želeli preživeti novo leto v deželi Enakiji? Zakaj?
 13. Ali se zakon, ki so sprejeli v deželi Enakiji ozira na ljudi, njihove želje, okus in osebnost?
 14. Ali nam dosedanje razmišljanje ob zgodbi kaj pomaga? Ali smo našli protiprimer, ki smo ga iskali?
 15. Kaj sedaj menite o naši začetni opredelitvi pravičnosti kot enakosti? Ali je ta opredelitev dobra: ali smo vselej pravični, če vsem dajemo oziroma vzamemo enako?
 16. Kaj sedaj? (Ideja je, da poskusimo z novo opredelitvijo)!
- Itd.; ipd.

Renata Lesar Hržič predlaga, da učence razdelimo v dve skupini, v prvi razpravljajo o Robinu Hoodu, v drugi o deželi Enakiji. V obeh skupinah poskušajo pripraviti argumentacijo, kaj je pravičnost. Nato argumentacijo predstavijo in primerjajo, pri čemer poiščejo podobnosti in razlike v obeh predstavitev.

Suzana Deutsch predlaga izvedbo debate na to temo. Ker smo pravila že nekajkrat podali v predhodnih modelih, jih ne bomo ponavljali. Pomembno je, da si učitelj izmisli jasno in hkrati sporno trditev – takšno, ki omogoča argumentacijo ZA in PROTI.

Drugo gradivo	<ul style="list-style-type: none">- Državljska vzgoja in etika; učbenik za 8. razred (ur. dr. J. Justin); pogl. <i>Urejanje skupni zadev: vprašanja demokracije</i>.- Milharčič-Hladnik, Mirjam: Državljska vzgoja in etika; učbenik za 8. razred devetletne osn. šole; pogl. <i>Demokracija v šoli in razredu</i>.- Državljska vzgoja in etika; delovni zvezek za 8. razred (ur. dr. J. Justin); pogl. <i>Urejanje skupni zadev: vprašanja demokracije</i>.- Worth the Trip - Galleries of Justice, http://www.teachers.tv/video/1377 (2.6.2008)- Film The Adventures of Robin Hood (1938), http://www.imdb.com/title/tt0029843/ (2.6.2008)
Internetni / knjižni kotiček za učence	<ul style="list-style-type: none">- Labbé, Brigitte & Puech, Michel (2005). <i>Filozalogajčki</i>. Murska Sobota: Pomurska založba.- Klampfer, Friderik (2003). <i>Etiški pojmovnik za mlade</i>. Zbirka <i>Pojmovniki</i>, knj. 3. Maribor: Aristej.- Lewis A. Barbara (2002). <i>Kako postati čim boljši: priročnik o oblikovanju značaja za otroke od 7 do 10 let</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.
Internetni / knjižni kotiček za učitelje	<ul style="list-style-type: none">- Justin, Janez; Sardoč, Mitja & Klemenčič, Eva (2008). <i>Učenje in izobraževanje za demokratično državljanstvo: zbirka gradiv – zgoščanka</i>. Ljubljana: Pedagoški inštitut.- Labbé, Brigitte & Puech, Michel (2005). <i>Filozalogajčki</i>. Murska Sobota: Pomurska založba.- Klampfer, Friderik (2003). <i>Etiški pojmovnik za mlade</i>. Zbirka <i>Pojmovniki</i>, knj. 3. Maribor: Aristej.- Miller, David (2007). <i>Politična filozofija: zelo kratek uvod</i>. Knjižna zbirka <i>Kratka</i>, knj. 1. Ljubljana: Krtina.- Peček, Mojca & Lesar, Irena (2006). <i>Pravičnost slovenske šole: mit ali realnost</i>. Ljubljana: Založba Sophia.- Justice as a Virtue, http://www.seop.leeds.ac.uk/entries/justice-virtue/ (2.6.2008)- Robin Hood and his Historical Context, http://www.bbc.co.uk/history/british/middle_ages/robin_01.shtml (2.6.2008)- Sherwood forest, http://www.sherwoodforest.info/501.html (2.6.2008)- Robin Hood, http://www.boldoutlaw.com/ (2.6.2008)

	- Justice Talking, http://www.justicetalking.org/ (2.6.2008)- Robin Hood, http://benturner.com/robinhood/ (2.6.2008)